

עקב (תש"י)
 (הטוה לגליון זה גם גליון עקב תש"ז העוסק אף הוא במסדקים אלה)

א. א וטמרה מסמרתו וחקותיו ומספסיו במצודתו.
 רמב"ן ד"ה וטמרה מסמרתו. והטוה דבריו כאן לדבריו כראשית כ"ו ה' ד"ה
 ויטמור מסמרתו החל מן "ועל דרך הפס" (קרוב לסוף דבריו סמ"א)
 1x. מה קשה לרמב"ן בפסוקנו ומה ההנדל בין שני פרושיו?
 2x. למה לא פרש כאן כאשר פירש הכראשית?

ב. פסוקים ב - ג - ד - ה - ו
 וידעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו את מוסר ה' אלוסיכם,
 את גדלו את ידו החזקה ונרועו הנטויה
 ואת אותותיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מצרים...
 ואשר עשה להיל מצדים לטוסינו ולרכבו...
 ואשר עשה לכם במדבר...
 ואשר עשה לדתן ואבירם...

לפסוקים אלה מלטה הר"ן (רבנו נסים, הלכות ה' נפטר בשנת 1264):
 (בספרו דרשות הר"ן, בדרוש העשירי):
 הנה הפסוקים האלה כולם מוכיחים מיני פורעניות שהביא ה' יתברך על עמנו
 רצונו ומי שרוצים להיטיב אותו אל המעלה הזאת והיא לעבוד את ה' בכל לב
 ובכל נפש אין ראוי היסירו על דרך זו, כי זה הצד ייטור האדם לעבוד ה' ית'
 מיראת הענש, וטמא תחטוב כי זה נמשך למה שאמר הח"ה (י"ב) "כי אם
 ליראה את ה' אלוסיך", זה אינו, כי אחר טמא הכתוב "ליראה את ה' וללכת
 בדרך ה' ולא הבה אותו" נראה כי באמרו "ליראה את ה' אלוסיך" כיון אל היראה
 ה' ית' מעולה והיא: להיות האדם ירא את ה' ית' מצד רוממותו וגדולתו ולא
 מצד היראה מעונשו. (כי מי יירא אותו על הדרך הזה לבד נקרא "עוסק בתורה
 ובמצוות שלא לסמן)... וההיטרה אל היראה הזאת (כלומר: "היראה מצד רוממותו")
 תהיה כפיצויר האדם מעטה הט"י ונפלאותיו ועוצם פעליו והיה דארי אם כן שיאמר
 "וידעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו מעמד ה' סיני ואת הקולות
 ואת הלפידים ועמוד האש וענן אש הלך לפניכם ארבעים שנה..." כי אלה הדברים
 ייטרו האדם אל אהבת ה' ית' ויראתו האמתית, לא סיוכדים את אסר האביד
 טונאיו, ומה שנפרע מעוברי רצונו, רי אלה המפורים וכיוצא בהם ייטרו האדם
 לעבוד ה' ית' מיראה הענש."

ע"ן תרגום אונקלוס ב' את מוסר ה' - ית' אלפנא דה'
 " האב"ע ב' ד"ה את גדלו ואת ידו החזקה
 " ה' ד"ה ואשר עשה לכם במדבר.
 " עקב יצחק (ר' יצחק עראמה, נפטר בסלוניקי, בתחילת המאה ה-16):
 " ה' ואשר עשה לכם: ה' יצחק עראמה, נפטר בסלוניקי, בתחילת המאה ה-16):
 הרעות; כי אין מדרך התורה לאיים על עוברי המצוות במה שעשה לחיל
 פרעה, כי אם כל זה מפרסום עוצם גבורתו ויכולתו, אשר הפליא בהם
 לעשות עמנו את כל המסדים ואת כל האמת.
 " העמק דבר ד"ה את גדלו: גדולה הטבע, כמו טראו בסלו וכבישת סיני
 ועוג בדרך הטבע; ד"ה את ידו החזקה; סידוד הטבע. ד"ה ואת אותותיו;
 מכאן ואילך מונה והלך טובות שעשה עם אותו דוד שגודל אהבת ה'
 יותר מכל הדורות שלא ראה כעיניהם כמן שכתוב בס' סופרים ב' ג':
 "ויקם דוד אחר אחריהם אשר לא ידעו את ה' וגם את המעטה אשר עשה
 לישראל." ד"ה במדבר; המן והכאר והשליו והענן וכדומה.

1. ניסה לענות לסאלת רבנו נסים ולעיל בעזרת המפרשים האלה
 (ע"ן ג' גליון עקב תש"ז סאלה ה' א)
  2. נגד איזו תפיסה בלתי נכונה של י' פסוק י"ב פונה הר"ן?
  3. הסבר, מה הם שני מיני היראה שמהם ידבר הר"ן ואלו מסניהם יכון
 הכתוב בירמיהו ה' כ"ב; חתלים ל"ג ח"ן
- הטובות וגם טאלות יט לסלוח להסתדרות הציונית העולמית, המחלקה לחינוך ולתרבות
 בגולה - המדור הדתי, ירוסלים, יטסביל נחמה ליבוביץ. ת.ד. 92.